

Lichva

Pro Židy zvláštní způsob obživy představoval tzv. peněžní obchod – půjčování na úrok, proti zástavě či dlužnímu úpisu. Tato činnost byla z ekonomických důvodů nezbytná, ale církev ji považovala za neslučitelnou s duchem křesťanství. Z tohoto důvodu Židé jako nekřesťané byli určeni k lichvě. Lichva byla jediná činnost, kterou směli provozovat i mezi křesťanským obyvatelstvem. Paradoxně vzájemný styk Židů s křesťany se církev snažila maximálně omezovat, přitom se však půjčování peněz stalo běžnou součástí středověkého života. Na jednu stranu byl Žid v očích křesťana církví demonizován, na druhou stranu byl toutéž církví nabádán k tomu, aby s Židy udržoval peněžní kontakt. Ve středověku patřili Židé k významným věřitelům panovníků a finančně kryli akce, nezbytné pro výkon panovnické moci. Vedle toho Židé za nejistý (a mnohdy také nedodržený) příslib ochrany a možnost vnitřní samosprávy v ghettech odváděli panovníkovi enormně vysoké daně.

Za samotné povolení usadit se na vymezeném místě museli odvádět vysoké daně a jestliže panovník požádal, tak i zvláštní poplatky – k dani z hlav i daň domovní, mimořádnou, „zvláštní pomoci“, při válečných a jiných pohromách. Což mnohdy tvořilo nejjistější zdroj panovnických příjmů.

Peníze Židy na jedné straně chránily, na druhé straně však vyvolávaly závist, pomluvy, pověry a nesnášenlivost. Přestože Židé byli již ve středověku vyloučeni ze základních sociálních struktur, vysoké daně a schopnost poskytovat finanční úvěry z nich činily důležitou součást ekonomiky středověké Evropy.

LICHVA

Pozitiva

Jediný způsob obživy
Kontakt s nežidovským obyvatelstvem
Zdokonalování se v obch. činnosti
Jeden ze základů bankovního systému
Důležitý faktor středověké ekonomiky

Negativa

Příčina k nařčení z lenosti a nicnedělání
Příčina k nařčení z krádeže a šizení
Příčina k nařčení z „židovského spiknutí“
Zdroj dalších negativních stereotypů:
např. židovská hamižnost

